

uw kenmerk:
ons kenmerk: IN.A.2004.37
vragen naar: Niko Boone/Lon Lommaert
tel.: 02-558 18 75
datum:15/03/2004

De heer Jan Bergé
Vaartstraat 64
3000 Leuven

**Betreft: Vraag voor ecologische informatie in verband met GEN-
gebieden 314, 317, 445 en 528**

Geachte heer,

In bijlage, zoals gevraagd, bijkomende ecologische informatie met betrekking tot de VEN afbakeningsplannen 21 (GEN-gebied 317), 27 (GEN-gebied 314), 25 (GEN-gebied 528) en 30 (GEN-gebied 445).

Hoogachtend,

Prof. Dr. Eckhart Kuijken
Algemeen Directeur

Gebied 314: De Ronde Put-Goorcken

In het verzoek tot nietigverklaring wordt gesteld (pagina 16) dat de verzoekende partij de elementen, opgenomen in de biologische waarderingskaart, die de verantwoording van de specifieke natuurelementen met hoge natuurwaarde zouden moeten bieden, weerlegd heeft in zijn bezwaar.

Uit de biologische waarderingskaart ⁽¹⁾, die gebaseerd is op feitelijke terreingegevens, blijkt dat het voorgestelde gebied wel degelijk gedomineerd wordt door waardevolle tot zeer waardevolle vegetaties.

In het bezwaarschrift wordt de afwezigheid van een hoge natuurkwaliteit gesteld (zie pagina 4 van het bezwaarschrift).

De aangehaalde (tegen)argumenten zijn echter niet steeds correct.

- *‘Geen infiltratiegebied op waterscheiding Schelde-Maas...’* Uit de kaart van de Fysische structuren in Vlaanderen en uit de kaart van de waterlopen blijkt dat het gebied zich bevindt in het infiltratiegebied en brongebied van de Kleine Nete. Delen van het gebied fungeren door de ligging en de zandige bodem alleszins als infiltratiegebied, meer noordelijke delen (Ronde put) fungeren alleszins als lokale kwelgebieden. In totaliteit is de regio een gebied waar aanvulling naar het diepere en ondiepe grondwater plaats vindt en waar tevens de bovenlopen van de kleine Nete ontspringen. Dit is de natuurlijke context.
- *‘Nooit hoogveengebied geweest.’*
Begin van de jaren 1950 werd in de omgeving het laatste hoogveen in Vlaanderen ontgonnen. Deze lokatie (Reuzels bos) ligt slechts een 3-tal km van het besproken gebied. Wetende dat hoogvenen zich van nature uitstrekken over verschillende 10-tallen km², dat de landschapsecologische kenmerken en abiotische omstandigheden zeer gunstig zijn voor dit natuurtype, zijn er geen redenen om aan te nemen dat het geen hoogveen geweest is. In een project met Nederland (Grensoverschrijdend ecologische basisplan) werd het gebied tevens geselecteerd door beide landen om in overleg te streven naar de herontwikkeling van het historisch hoogveen.
- *‘Voor wat betreft de Flora .... dat enkel ...opgenomen zijn.’*
Verder werden nog Moeraskartelblad en Dennenwolfsklauw vermeld die wél voorkomen in de geciteerde flora (respectievelijk pagina 603 en pagina 2). De vermelde plantensoorten komen misschien actueel niet voor in het omstreden gebied, ontwikkelingskansen zijn er alleszins gezien de lokale abiotische situatie.

(1)

Bosch, H., Rombouts, K., Vriens, L., Van Hove, M., Berten, B., De Knijf, G., Guelinckx, R., Delafaille, S., De Saeger, S., Guelinckx, R., Heirman, J., Scheldeman, K. & Van Dam, G., 2002. In: Paelinckx, D. & Wils, C. (red.). Biologische waarderingskaart en natuurgerichte grondgebruikkaart van het Vlaamse Gewest (provincie **Antwerpen**). Digitaal bestand en metadata van de geïntegreerde versie van de recentst beschikbare karteringen (67% BWK, versie 2 en 33% BWK, versie 1) met vereenvoudiging tot een 90- en 30-delige legende. Instituut voor Natuurbehoud. Brussel.

Gebied 317: Vallei van de Molenbeek en Tappelbeek

Na lezing van het verzoekschrift tot nietigverklaring kan volgende bijkomende informatie of verduidelijking verschaft worden.

Op pagina 8 wordt verwezen naar de 'Biologische waarderingskaart' (BWK)

In dit document worden de percelen gekarteerd als Hp* /Kbq. Deze karteringseenheid wordt in de bijhorende tekst verklaard als 'Soortenrijk permanent cultuurgrasland met relictten van half-natuurlijke graslanden, omzoomd door bomenrijen van eik'.

Het betreft m.a.w. een waardevol natuurelement, zoals vermeld in artikel 17§2 van het natuurbehoudsdecreet.

In een volgend punt wordt verwezen naar de bodembestemmingskaart. Vermoedelijk betreft het hier de kaart die de door de landbouw verstrekte landbouwaangiftes weergeeft. Aangezien het hier om een landbouwaangifte van een beroepslandbouwer binnen groengebieden gaat werden deze percelen individueel beoordeeld naar mogelijke ontheffing. Omwille van de actueel aanwezige natuurwaarden werd dit perceel beoordeeld als een 'permanent grasland' met 'nulbemesting', geen huiskavel. Naar bemestingsnormen werd dit vertaald als '2GVE'. Dit impliceert dat er niet bijkomend mag gemest worden en dat de maximale begrazingsdruk op jaarbasis 2 grootvee-eenheden zijn. *Deze strenge normstelling is gebonden aan voor het natuurbehoud belangrijke graslanden.*

Het derde punt verwijst naar de habitatrictlijn Deze zone werd inderdaad niet afgebakend als habitatgebied om de eenvoudige reden dat er geen habitats zoals vermeld in annex I van de Europese Richtlijn aanwezig zijn. Het gebied BE2100017-5 werd aangemeld vnl. voor boswaarden en voor het functioneren van de boswaarden zijn deze perifeer gelegen delen niet noodzakelijk. Het niet aanwezig zijn van habitatwaarden impliceert echter niet dat er geen natuurwaarden aanwezig zijn, getuige de BWK (1).

Als conclusie wordt gesteld dat het om weilanden gaat zonder een bijzondere ecologische waarde, bijgevolg niet dienen te behoren tot het VEN.

Deze conclusie wordt echter weerlegd in het vaststellingsbesluit waar gesteld wordt dat de bijzondere natuurwaarden dienen bekeken op niveau van een gebied en niet van een individueel perceel. Trouwens ook de natuurwaarden op het betreffende perceel zijn belangrijk zij het niet uitzonderlijk. De actueel aanwezige natuurwaarde wordt merkbaar op het bijgevoegde kaartmateriaal (zie bijgevoegde kaart 'Biologische waarde VEN gebied 317) waar de gewraakte percelen zich bevinden in het noord-westelijk deel van het aangeduide VEN-gebied.

Ook hiernavolgend wordt geargumenteed met verlies aan mestafzet terwijl het percelen met nulbemesting betreft waar geen mest mag afgezet worden, tenzij deze van het grazende vee.

Pagina 9. Als afwegingskader van een ruimtelijke verfijning wordt naast de ruimtelijke situering aan de rand van het gebied, eveneens de actuele natuurwaarde gehanteerd. De vegetatiekarteringseenheid 'HP*' staat echter voor botanisch waardevolle graslanden die in principe niet uitgesloten werden.

Bij de ruimtelijke verfijning werd bij de behandeling van de bezwaarschriften getracht zoveel mogelijk éénduidigheid te verschaffen door de grenzen van de VEN-afbakening en het gewestplan maximaal te laten samenvallen.

Pagina 10. De Vlaamse regering schrapt, in navolging van het MINA-advies het 'formele deel' van het park. Dit formele deel werd echter ook door de bezwaarindiener perceelsgewijze beschreven als 'minstens en zeker te schrappen' uit het ontwerp van Instituut voor Natuurbehoud
Advies IN.A.2004.37

afbakening. Hierbij werd alleszins getracht, zoals blijkt uit de schrapping op kadasterniveau, een ruimtelijk logisch en samenhangend deel te schrappen. (zie bijgevoegde kadastrafdruk).

(1)

Bosch, H., Rombouts, K., Vriens, L., Van Hove, M., Berten, B., De Knijf, G., Guelinckx, R., Delafaille, S., De Saeger, S., Guelinckx, R., Heirman, J., Scheldeman, K. & Van Dam, G., 2002. In: Paelinckx, D. & Wils, C. (red.). Biologische waarderingskaart en natuurgerichte grondgebruikkaart van het Vlaamse Gewest (provincie **Antwerpen**). Digitaal bestand en metadata van de geïntegreerde versie van de recentst beschikbare karteringen (67% BWK, versie 2 en 33% BWK, versie 1) met vereenvoudiging tot een 90- en 30-delige legende. Instituut voor Natuurbehoud. Brussel.

Gebied 445: Genemeer-Grote Beek

Het VEN-gebied Grote Beek-Genemeerbeek situeert zich op de westrand van het Kempens plateau. De beekvalleien vormen hier open corridors in een verstedelijkt landschap van de mijnstreek van Zolder – Beringen.

De vallei van de Grote Beek vormt een grote open ruimte tussen een grote natuurkern van 7000 ha van het Militair domein van Leopoldsburg en de drogere zandcomplexen en duinen van Gerheserheide en de Heppense bossen, ten noorden van het VEN-gebied. De Genemeerbeek en Laardijkbeek bestaan ten westen van de N72 Beringen-Leopoldsburg uit mesotrofe elzenbossen met zeggen en dotterbloemen.

Beide beekvalleien bestaan uit complexen van soortenrijke graslanden en vooral bossen. Populierenaanplantingen komen meestal voor op vroegere hooilanden en zijn afhankelijk van de leeftijd gekenmerkt door een struiklaag van Vlier, Lijsterbes en Zwarte els. Een groot deel van de populierenaanplantingen hebben ecologisch waardevolle kruidlaag met Moerasspirea en elementen van dotterbloemgraslanden.

Typerend voor de beekvallei in de voorgestelde afbakening als GEN is het voorkomen van verschillende aanéengesloten complexen van vallei- en moerasbossen. Deze natte valleigronden zijn niet geschikt voor zware grondbewerkingen, waardoor ze niet meer rendabel zijn voor de moderne landbouwbedrijfsvoering. Door de uitdoving van het landbouwgebruik (tot 80% sinds de laatste 25 jaar) ontwikkelden vele hooilanden tot loofbossen. De bossen bestaan voornamelijk uit biologisch zeer waardevolle mesotrofe elzenbossen, gedomineerd door Zwarte els en oligotrofe elzenbossen met veenmossen, waar de boomlaag gedomineerd wordt door Zachte berk en Zwarte els.

In het gebied Ulfort (Genemeerbeek) komen op de drogere plaatsen waardevolle eikenhoutwallen voor. Langsheen de oude spoorweg bevinden zich naaldbossen en eikenberkenbos met Zoete kers op een mijnsteenstort.

Binnen het valleigebeid van de Grote Beek (ten westen van de weg Beringen-Oostham) bevindt zich tevens een kleinschalig agrarisch landschap gekenmerkt door een afwisselende structuur met houtkanten en bomenrijen. Tussen de Waterstraatbeek en de Grote beek ligt een duinengordel.

Uit de biologische waarderingskaart ⁽¹⁾ (zie bijgevoegde kaart) blijkt dat het grootste deel van het VEN-gebied een hoge tot zeer hoge biologische waarde heeft.

Andere informatie

- Het gebied werd niet aangeduid als Speciale beschermingszone (habitatrichtlijngebied of vogelrichtlijngebied).
- Er liggen geen natuurreservaten in het gebied.

(1)

Berten, B., Ameeuw, G., De Knijf, G., Guelinckx, R., Oosterlynck, P., Demolder, H. & Van Dam, G., 2002. In: Paelinckx, D. & Wils, C. (red.). Biologische waarderingskaart en natuurgerichte grondgebruikkaart van het Vlaamse Gewest (provincie **Limburg**). Digitaal bestand en metadata van de geïntegreerde versie van de recentst beschikbare karteringen (67% BWK, versie 2 en 33% BWK, versie 1) met vereenvoudiging tot een 90- en 30-delige legende. Instituut voor Natuurbehoud. Brussel.

Gebied 528: De IJsevallei

Het GEN-gebied De IJsevallei omvat zowel de valleizone tussen de dorpskernen van Huldenberg en Neerijse als het Margijsbos en een deel van de Kafmeiersberg/Smeisberg. Deze laatste zones liggen op de steile rechter valleiflank.

Het geheel heeft actueel reeds een hoge ecologische waarde. De biologische waarderingskaart ⁽¹⁾ (zie bijgevoegde kaart) geeft voor ongeveer 90% van de oppervlakte een waardering waardevol of zeer waardevol.

Een belangrijk en voor deze regio zeldzaam geworden gegeven is de ruimtelijk ononderbroken gradiënt van de waterloop tot de top van de valleiflank. Op een beperkte oppervlakte komt een grote variatie aan abiotische omstandigheden voor: natte, kwelrijke lemige bodem in de vallei, droge zandbodems bovenaan de valleiflank en bronniveaus op de helling. Dit komt tot uiting in de grote variatie aan vegetatietypes: vochtig soortenrijk grasland, moerasspirearuigte, grote zeggenvegetatie, rietland, vochtig wilgenstruweel, alluviaal essen-olmenbos, elzen-essenbos van bronnen, mesotroof elzenbos en nitrofiel alluviaal elzenbos in de vallei, zuur eiken- en beukenbos, eiken-berkenbos, eikenhaagbeukenbos met boshyacint en droge struikheidevegetatie op de valleiflank.

Omwille van de ecologische waarde is het gebied opgenomen in het habitatrictlijngebied BE2400011 “Valleien van Dijle, Laan en IJse met aangrenzende bos en moerasgebieden” (BVR 14/02/1996 en BVR 24/05/2002).

Hoewel niet aangeduid als vogelrichtlijngebied (in tegenstelling tot de aangrenzende Dijlevallei), komen in de IJsevallei Wespandief, Zwarte specht en IJsvogel voor als broedvogel ⁽²⁾. Dit zijn soorten die voorkomen op de bijlage I van de Vogelrichtlijn en waarvoor in de leefgebieden speciale beschermingsmaatregelen getroffen dienen te worden.

Ongeveer 12 ha van het gebied is in beheer als natuureservaat.

Het Margijsbos en de Kafmeiersberg/Smeisberg zijn op het gewestplan aangeduid als N-gebied. Een smalle zone langsheen de IJse tussen de dorpskern van Huldenberg en de Kleinwaverstraat heeft als bestemming P-gebied (zie bijgevoegde kaart).

⁽¹⁾

Guelinckx, R., Oosterlynck, P. & Paelinckx, D., 2004. Biologische Waarderingskaart, versie 2, kaartbladen 32. Instituut voor Natuurbehoud. Brussel.

⁽²⁾

inventarisaties uitgevoerd in 2000-2002 in het kader van de Vlaamse broedvogelatlas, Vermeersch G., Instituut voor Natuurbehoud, in opmaak.